

Warszawa, dnia 22 października 2012 r.

Poz. 1147

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 11 października 2012 r.

**w sprawie sprawowania kontroli przyjęcia i przebywania osób z zaburzeniami psychicznymi
w szpitalach psychiatrycznych i domach pomocy społecznej oraz sposobu jej dokumentowania**

Na podstawie art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy sposób i tryb sprawowania kontroli legalności przyjęcia i przebywania w szpitalach psychiatrycznych i domach pomocy społecznej, zwanych dalej „placówkami”, osób z zaburzeniami psychicznymi, przestrzegania ich praw, warunków, w jakich one przebywają, oraz sposób dokumentowania tej kontroli.

§ 2. 1. Kontrolę, o której mowa w § 1, sprawuje sędzia wykazujący się szczególną znajomością problematyki ochrony zdrowia psychicznego wyznaczony przez prezesa sądu okręgowego, w którego okręgu znajduje się placówka, zwany dalej „sędzią”.

2. Kontrola jest prowadzona przez:

- 1) badanie prawidłowości prowadzenia dokumentacji stanowiącej podstawę przyjęcia do placówki i przebywania w niej osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) badanie prawidłowości prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczącej zastosowania przymusu bezpośredniego oraz stosowania świadczeń zdrowotnych stwarzających podwyższone ryzyko dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) badanie współdziałania placówki z rodzinami i opiekunami osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) badanie prawidłowości i terminowości załatwiania skarg i wniosków osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w placówce;
- 5) kontakt bezpośredni z przebywającymi w placówce osobami z zaburzeniami psychicznymi;
- 6) wydawanie zaleceń pokontrolnych oraz sprawdzanie prawidłowości i terminowości ich realizacji;
- 7) podejmowanie innych czynności zmierzających do usunięcia uchybień i zapobiegania ich powstawaniu.

§ 3. 1. Sędzia wykonuje kontrole placówek:

- 1) stałe – obejmujące wszystkie czynności, o których mowa w § 2 ust. 2, przeprowadzane:
 - a) w szpitalach psychiatrycznych – co najmniej raz w roku,
 - b) w domach pomocy społecznej – co najmniej raz na dwa lata, lub
- 2) doraźne – obejmujące wszystkie albo niektóre z czynności, o których mowa w § 2 ust. 2, przeprowadzane w szczególności w razie uzasadnionego podejrzenia występowania uchybień w funkcjonowaniu placówki.

2. Sędzia zawiadamia kierownika placówki o przystąpieniu do czynności kontrolnych i zakresie kontroli.

§ 4. 1. Po zakończeniu kontroli sędzia zapoznaje kierownika placówki z jej wynikami, umożliwiając – w terminie 3 dni – ustosunkowanie się do dokonanych ustaleń oraz do propozycji zaleceń pokontrolnych. W miarę potrzeby organizuje się naradę pokontrolną, w której powinni brać udział również inni pracownicy kontrolowanej placówki.

2. O terminie i przedmiocie narady pokontrolnej sędzia zawiadamia organ sprawujący nadzór nad kontrolowaną placówką.

§ 5. 1. Sędzia sporządza sprawozdanie z przebiegu kontroli w terminie 14 dni od dnia jej zakończenia.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać:

- 1) wskazanie terminu przeprowadzonej kontroli;
- 2) wskazanie okresu objętego kontrolą i szczegółowego przedmiotu kontroli;
- 3) ocenę sposobu wykonania zaleceń wydanych w czasie poprzedniej kontroli;
- 4) szczegółową ocenę kontrolowanej placówki;
- 5) ustalenie wyników przeprowadzonej kontroli, w tym stwierdzonych uchybień;
- 6) zalecenia pokontrolne;
- 7) ewentualne wnioski o wytknięcie naruszeń służbowych;
- 8) podpis sędziego;
- 9) datę sporządzenia sprawozdania.

3. Sędzia wyznacza termin, w którym kierownik placówki jest obowiązany poinformować go o zakresie i sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych.

4. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, przechowuje się we właściwym sądzie okręgowym.

§ 6. 1. Prezes sądu okręgowego przesyła odpis sprawozdania w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania właściwemu sądowi opiekuńczemu, kierownikowi kontrolowanej placówki i organowi sprawującemu nadzór nad placówką, w celu podjęcia stosownych czynności.

2. W razie stwierdzenia istotnych uchybień w działalności kontrolowanej placówki prezes sądu okręgowego przesyła odpis sprawozdania w terminie 30 dni od dnia zakończenia kontroli Ministrowi Sprawiedliwości oraz ministrowi właściwemu do spraw zdrowia – w przypadku kontroli w szpitalu psychiatrycznym albo właściwemu wojewodzie – w przypadku kontroli w domu pomocy społecznej.

§ 7. 1. Kierownik kontrolowanej placówki składa prezesowi sądu okręgowego w terminie, o którym mowa w § 5 ust. 3, informację dotyczącą zakresu i sposobu wykonania zaleceń pokontrolnych.

2. O niewykonaniu lub niewłaściwym wykonaniu zaleceń pokontrolnych prezes sądu okręgowego zawiadamia organ sprawujący nadzór nad placówką.

§ 8. 1. Kierownik kontrolowanej placówki lub organ sprawujący nad nią nadzór może – w terminie 14 dni od dnia otrzymania sprawozdania – zgłosić prezesowi sądu okręgowego zastrzeżenia lub wnioski dotyczące wyników kontroli oraz zaleceń pokontrolnych.

2. Prezes sądu okręgowego w terminie 30 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń lub wniosków, o których mowa w ust. 1, zawiadamia zgłaszającego o sposobie ich załatwienia.

§ 9. Do kontroli rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia przekazaniem odpisu sprawozdania z kontroli właściwemu sądowi opiekuńczemu, kierownikowi kontrolowanej placówki oraz organowi sprawującemu nadzór nad placówką stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.¹⁾

Minister Sprawiedliwości: *J. Gowin*

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 lutego 1995 r. w sprawie kontroli przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w szpitalach psychiatrycznych i domach pomocy społecznej (Dz. U. Nr 23, poz. 128), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 6, poz. 19).